

stemmes efter den i Egnen brugelige Dyrkningsmaade. Hertil bemærker den ærede Taler, at det just viser, hvor urimelig Tiendeydelsen in natura er; men dette troer jeg ikke beviser Noget til Fordeel for, at der kunde paabydes Overne en forøget Byrde. Det ligger i Tiendens og Tiendeydelsens Natur, saaledes som den for Secler siden er indført og bevaret gjennem Lovgivningen, at den ikke er en Afgift paa Jorden, men paa Jordens Production og en Afgift paa Producter af en vis Art. Altsaa er det fuldkommen retfærdigt, at en Tiendeyder, naar han ikke finder sin Regning ved at benytte Jorden paa en Maade, der gjør den tiendeplygtig, eller som benytter den saaledes, at den Tiende, han svarer, er mindre end den, Andre svare, at han gjør det; han er ikke plygtig til at dyrke Jorden saaledes, som det er overeensstemmende med Tiendetagerens Interesse; han er nærmest henvist til sin egen Interesse, og finder han sin Interesse i at benytte sin Jord paa en Maade, der formindsker eller aldeles ophæver Tiendeydelsen for ham for Dieblirket, da er han dertil beføiet. Finder han senere for godt at benytte sin Jord paa en anden Maade, eller er det ham om at gjøre at sikke sig mod den Byrde, Tiendeydelsen i Tiden kunde medføre, naar Jorden gik over til et andet Brug, da har Loven jo givet ham fuldkommen Rettighed til at blive ved Naturaltien den; men der er kun Spørgsmaal om at nøde ham paa en Tid, da han ikke finder sig tjent med at lade Tienden bestemme efter en saadan Beregning, det er med andre Ord, at det kan gjøre Tienden til en forøget Byrde, istedetfor at den altid for kun har været en Afgift af Productionen. Dette vil gjøre det til en Jord-Afgift, som Agerdyrkeren skal præstere, hvad enten han dyrker Jorden med tiendeplygtig Sæd eller ikke. Det synes ogsaa ganske at være imod den nærværende Retning, at man paa nogen Maade skal forøge Tiendeydernes Forpligtelse eller

Byrde. En anden æret Taler har sagt, at jeg maatte have overseet, hvorledes der i den nærværende Lovgivning ogsaa gives Tilfælde, hvor Tiendetageren var berettiget til at forlange Vedleraget bestemt ved en Kjendelse. Det har jeg ikke kunnet overse, da jeg har udtalt mig derom og gjennemført det under den Behandling, som fandt Sted under den første Rigsdagssession i 1850, og jeg har atter idag forklaret, hvorledes de Undtagelser, der ere gjorte, ere byggede paa vel overveiede Grunde, og ikke kunne sammenlignes med en saadan Bestemmelse, som her er under Spørgsmaal. For Resten skal jeg atter her bemærke, at det Uretfærdige, som i mine Tanker ligger i at paanøde Tiendeyderen Tiendens Afløsning, naar han finder sig bedre tjent med at svare den in natura, forøges hvílzig derved, at man vil have, at han skal bære de Omkostninger, som ere dermed forbundne. Det blev af det Udvalg, som var nedsat i 1850, udtalt, hvorledes Omkostningerne kunde blive meget betydelige; da der i mange Sager kun vare enkelte Jordbrugere; hvis Tiende ikke endnu var bestemt, og som derfor kunde komme til at bære samtlige Omkostninger. Jeg havde derfor foreslaet, at, vilde man gjøre Noget for at fremskynde Tiendeafløsningen, hvortil jeg ikke troer, at der er nogen stor Trang, saa skulde det være det, at i en Række af Aar skulde Omkostningerne gaae paa Statens Regning, saa at Enhver kunde faae Tienden afløst uden Bekostning. Det er af en æret Taler, der tillige er Medlem af Udvalget, herved sagt: „ja, Staten vil saa komme til at bære alle Omkostningerne; thi saa vil man netop skynde sig i dette Aaremaal, hvortil denne Begunstigelse“ — om man forresten kan kalde det en Begunstigelse — „var indskrænket, med at faae Tienden bestemt“; men det er jo akkurat det, man ønsker, det er just det, der er Formaålet, at der bliver et overveiede Motiv for alle Vedkommende til at faae Tienden afløst inden en vis kort Tid, saa jeg seer virkelig ikke, hvorledes man vil kunne hente Argumenter derfra.